

Asia: VM/1143/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Digi- ja väestötietovirastoa koskevaksi lainsäädännöksi sekä laeiksi eräiden rekisterihallintoa koskevien lakien muuttamisesta

Yleiset kommentit

Yleiset kommentit luonnoksesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja tulla kuulluksi lainsäädäntöluonnoksesta, joka koskee vuonna 2020 toimintansa aloittavaa Digi- ja väestötietovirastoa (VXM).

Organisaatiouudistus

Kommentit virastojen organisointia koskevista ratkaisuksista yleisesti

-

Kommentit lakiin Digi- ja väestötietovirastosta

Yleisenä huomiona todettava, että lakiesityksen 3 § on määritelty yleisellä tasolla VXM tehtävät, mutta pykälässä korostuvat digitalisaation, tietoturvallisuuden ja kansallisten palvelujen käytön tukea koskeva lainsäädäntö on pääsääntöisesti kuvattu muualla. Tehtäviä tarkennetaan myös myöhemmin annettavalla VN asetuksella VXM:stä.

Muu rekistereitä ja tiedonhallintaa koskeva sääntely

Yleiset kommentit virastojen tietojen käsittelyä koskevista ratkaisuksista

THL kannattaa esitystä siitä, että VXM:n rekistereitä ja tiedonhallintaa koskevaa säätelyä yksinkertaistetaan siten, että laki nojaa valmistelussa olevaan tiedonhallinnan lakikokonaisuuteen. Tämä kuitenkin edellyttää, että ko. lakikokonaisuus etenee aikataulussa VXM:n perustamisen suhteen. Erityisesti lain perusteluissa korostuu, että VXM voisi luovuttaa väestötietojärjestelmän tietoja toisen viranomaisen viranomaistehtäviin ilman erillistä lupaprosessia ja arviointia, mitkä ovat työllistäneet tarpeetta nykyistä VRK:ta ja sen viranomaisasiakkaita.

Esityksessä tietojen luovuttamisesta tieteelliseen tutkimukseen ja tilastojen laatimiseen säädettäisiin nykytilan mukaisesti. Viranomaisten toiminnan tehostamiseksi olisi kannatettavaa, mikäli 29 § mukaan luovutettuja tietoja voitaisiin hyödyntää 30 § mukaiseen käyttötarkoitukseen VXM:n tapauskohtaisen luvan mukaisesti. Nykytilassa THL tuottaa VRK:lle kymmenia lupa- ja poimintapyyntöjä tieteelliseen tutkimukseen, vaikka THL:lla on käytössään viranomaistehtävien hoitamiseen vastaavat tiedot, mikä työllistää molempia osapuolia tarpeetta sekä hidastaa THL:n tehtävien hoitamista.

Viranomaisella voi olla sekä viranomaistehtäviä että muita lainsäädännössä määriteltyjä tehtäviä (lakisääteisiä tehtäviä). Näihin muihin lakisääteisiin tehtäviin voi sisältyä suunnittelu- ja selvitystehtäviin kiinteästi liittyviä tutkimustehtäviä. Voisi olla hyvä, jos tiedonsaantioikeutta koskevissa lakiehdotuksen 29 §–31 § selkeytettäisiin, millä perusteilla viranomainen saa kuhunkin tehtäväänsä väestötietojärjestelmän tietoja vai katsotaanko viranomaisen kaikki lakisääteiset tehtävät viranomaistehtäviksi, jolloin tiedonsaantioikeus määräytyy lakiehdotuksen 29 § mukaisesti.

Väestötietojärjestelmän tietojen lupa- ja luovutussäännöksissä olisi myös hyvä varmistua, että säätely on yhteensopiva ja mahdollistaa hallituksen esityksen laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä HE 159/2017 toteuttamisen.

Kommentit väestötietolain (661/2009) muuttamisesta

-

Kommentit Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä annettavaan lakiin

-

Kommentit muihin viraston tietojenkäsittelyä koskeviin säännöksiin

-

Tekniset säädösmuutokset

Kommentit säädösten valmistelusta ja muutostarpeiden kartoituksesta

-

Puuttuuko lausuntopyynnön liitteenä olevasta luettelosta (Liite 2) jokin laki, jota olisi muutettava organisaatiouudistuksen myötä?

-

Esityksen vaikutukset

Kommentit esityksen vaikutuksista

-

Muut kommentit

Muut kommentit

-

Yrttiaho Aleks
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL